

UO'K 614.2:616.31:005

STOMATOLOGIK XIZMATLAR TIZIMIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Ilmiy rahbar : Nurmamatzoda O.A.

Ilmiy tadqiqotchi: Eshonbuvaxonova Z.A, Ibrohimova M.J, Ilyosova D.S.

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti, Toshkent, O'zbekiston

Kalit soʻzlar: stomatologiya, menejment, sogʻliqni saqlash, tibbiy xizmat sifati, boshqaruv tizimi, innovatsion texnologiyalar, bemor qoniqishi, raqobatbardoshlik.

1. Stomatologik xizmatlar tizimida menejmentning nazariy asoslari va ahamiyati

Sogʻliqni saqlash tizimida stomatologik xizmatlar alohida oʻrin tutadi, chunki ogʻiz boʻshligʻi salomatligi inson umumiy sogʻligʻining ajralmas qismi hisoblanadi. Shu bois stomatologik muassasalarda xizmatlarni samarali tashkil etish va boshqarish masalasi nafaqat tibbiy, balki ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatga ham ega.

Zamonaviy sharoitda stomatologik klinikalar faoliyati murakkab boshqaruv tizimini talab etadi. Bu tizim quyidagi asosiy elementlarni oʻz ichiga oladi:

- strategik va operativ rejalashtirish,
- kadrlar boshqaruvi,
- moliyaviy resurslarni taqsimlash,
- xizmatlar sifati nazorat qilish,
- bemorlar bilan samarali kommunikatsiya.

Menejmentning asosiy vazifasi – mavjud resurslardan maksimal darajada samarali foydalanib, yuqori sifatli tibbiy xizmat koʻrsatishni taʼminlashdir. Ayniqsa, stomatologiyada xizmat sifati nafaqat davolash natijalari bilan, balki bemorga koʻrsatilayotgan umumiy xizmat darajasi (servis, muomala, qulaylik) bilan ham baholanadi.

Bundan tashqari, bozor iqtisodiyoti sharoitida stomatologik muassasalar o'rtasida raqobat kuchayib bormoqda. Bu esa menejment tizimiga yangi talablarni qo'yadi:

- innovatsion texnologiyalarni joriy etish,
- marketing strategiyalarini ishlab chiqish,
- xizmatlar assortimentini kengaytirish,
- mijozlar ehtiyojiga moslashuvchanlikni oshirish.

Shu nuqtai nazardan, stomatologik menejment faqat boshqaruv vositasi emas, balki muassasa rivojlanishining strategik omili sifatida namoyon bo'ladi.

2. Stomatologik muassasalarda menejment samaradorligini oshirish yo'llari va amaliy natijalar

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, stomatologik xizmatlar tizimida menejmentni takomillashtirish bir qator muhim ijobiy natijalarga olib keladi. Eng avvalo, boshqaruv jarayonlarini tizimli tashkil etish orqali xizmatlar sifati sezilarli darajada oshadi.

Birinchi muhim yo'nalish – bu tibbiy xizmatlarni samarali rejalashtirishdir. To'g'ri tashkil etilgan ish jadvali, bemor oqimini boshqarish va vaqt resurslaridan oqilona foydalanish ortiqcha navbatlarni kamaytiradi hamda xizmat ko'rsatish tezligini oshiradi.

Ikkinchi yo'nalish – kadrlar salohiyatini rivojlantirish. Stomatologik muassasalarda yuqori malakali mutaxassislar faoliyati asosiy o'rin tutadi. Ularning doimiy malaka oshirishi, trening va seminarlar orqali bilimlarini yangilab borishi xizmat sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, xodimlarni rag'batlantirish tizimini joriy etish ularning ishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi.

Uchinchi yo'nalish – zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash. Raqamlashtirish jarayonlari stomatologik xizmatlarni yangi bosqichga olib chiqadi. Masalan:

- elektron tibbiy kartalar yuritish,

- onlayn qabul tizimi,
- avtomatlashtirilgan hisob-kitob tizimlari,
- diagnostika jarayonida raqamli texnologiyalar.

Bu vositalar boshqaruvni shaffof, tezkor va aniq qiladi.

To‘rtinchi yo‘nalish – bemorlarga yo‘naltirilgan xizmat ko‘rsatish modelini joriy etishdir. Zamonaviy stomatologiyada bemor markaziy o‘rinda turadi. Bemor ehtiyojlarini o‘rganish, individual yondashuvni qo‘llash, qulay muhit yaratish va sifatli kommunikatsiya bemor qoniqishini oshiradi. Bu esa o‘z navbatida muassasaning obro‘cini mustahkamlaydi.

Beshinchi muhim jihat – sifat menejmenti tizimini joriy etish. Xizmatlar sifatini nazorat qilish, standartlashtirish va takomillashtirish orqali klinika faoliyatining barqarorligi ta‘minlanadi.

Natijada samarali menejment quyidagi ko‘rsatkichlarning yaxshilanishiga olib keladi:

- davolash samaradorligi oshadi,
- bemorlar oqimi ko‘payadi,
- iqtisodiy samaradorlik yaxshilanadi,
- muassasa raqobatbardoshligi ortadi.

Xulosa. Stomatologik xizmatlar tizimida menejment samaradorligini oshirish sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirishning muhim yo‘nalishlaridan biridir. Zamonaviy boshqaruv yondashuvlarini joriy etish orqali stomatologik muassasalar nafaqat tibbiy, balki iqtisodiy jihatdan ham samarali faoliyat yurita oladi.

Kelgusida stomatologik menejmentni rivojlantirish uchun:

- innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish,
- kadrlar salohiyatini oshirish,
- raqamli boshqaruv tizimlarini rivojlantirish,
- bemorlar ehtiyojiga moslashgan xizmatlarni takomillashtirish ustuvor vazifalar sifatida qaralishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Health Organization. Oral health. – Geneva: WHO, 2023.
2. Philip Kotler. Marketing Management. – Pearson Education, 2016.
- 3 Stephen P. Robbins, Mary Coulter. Management. – Pearson, 2018.
- 4.Ministry of Health of the Republic of Uzbekistan. Sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirish bo‘yicha me‘yoriy hujjatlar. – Toshkent, 2022.
- 5.Sog‘liqni saqlash menejmenti. – Toshkent: O‘quv qo‘llanma, 2021.
- 6.American Dental Association. Dental Practice Management Guidelines. – 2020.
- 7.World Bank. Health System Efficiency Reports. – Washington, 2021.
- 8.Health Care Management bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami. – 2018–2023.
- 9.Dentistry va tibbiy xizmat sifati bo‘yicha zamonaviy ilmiy tadqiqotlar. – 2019–2024.